

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ที่มุ่งศึกษาถึงแนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Future Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

การเลือกผู้เชี่ยวชาญ

ผู้วิจัยได้ทำการเลือกผู้เชี่ยวชาญของการวิจัยแบบเจาะเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่ออาศัยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่มีประสบการณ์ในงานประชาสัมพันธ์ มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับ จำนวน 20 คน ซึ่งผู้วิจัยมีหนังสือขอความร่วมมือในการแสดงความคิดเห็นจากบัณฑิตวิทยาลัย และเข้าชี้แจงรายละเอียดด้วยตนเองในเรื่องวัตถุประสงค์ ขอบเขตและรายละเอียดของการวิจัย และวิธีการวิจัยให้ทราบ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบสัมภาษณ์ (การเก็บข้อมูลรอบที่ 1) ผู้วิจัยได้มีการกำหนดกรอบของคำถามในการดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งคำถามจะมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดซึ่งจะถามในเรื่อง บทบาท โครงสร้างของงานประชาสัมพันธ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน รวมไปถึงการคาดการณ์ในอนาคต และข้อเสนอแนะต่าง ๆ

2. แบบสอบถาม (การเก็บข้อมูลรอบที่ 2) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในรอบแรกแล้วนำมาวิเคราะห์

แยกประเด็นเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อสร้างแบบสอบถาม ซึ่งลักษณะเป็นแบบมาตราส่วน
ประเมินค่า 5 ระดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ แต่ละคนในรอบที่ 1 ด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามไปยังผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 2 โดยใช้วิธีการติดต่อนัดหมาย
ล่วงหน้าด้วยวาจาและการติดต่อเพื่อนัดวัน เวลาเพื่อขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วย
วิธีการสื่อสารทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคำตอบในแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ฐานนิยม
พิสัย และพิสัยระหว่างควอไทล์

1. การหาค่ามัธยฐาน (Median)

สูตรในการคำนวณ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2527 : 21)

$$\text{Median} = L + \frac{(N/2 - F)}{f} i$$

Median (Mdn) คือ มัธยฐาน

L คือ ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานตกอยู่

F คือ ความถี่สะสมทั้งหมดของชั้นคะแนนที่อยู่ต่ำกว่าชั้นที่มีมัธยฐานตกอยู่

f คือ ความถี่ของชั้นคะแนนที่มีมัธยฐานตกอยู่

i คือ ช่วงชั้น (Class interval) ในที่นี้ = 1

N คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

ตัวอย่างการคำนวณ

คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
5	5	31
4	16	26
3	9	10
2	1	1
1	0	0

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } Mdn &= 3.5 \left(\frac{31/2 - 10}{16} \right) + 1 \\ &= 3.84 \end{aligned}$$

การแปลความหมายของค่ามัธยฐานเป็นดังนี้

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50 ขึ้นไป หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า
โอกาสที่แนวโน้มนี้จะเกิดขึ้นมากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า
โอกาสที่แนวโน้มนี้จะเกิดขึ้นมีมาก

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึงกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าโอกาส
ที่แนวโน้มนี้จะเกิดขึ้นปานกลาง

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า
โอกาสที่แนวโน้มนี้จะเกิดขึ้นมีน้อย

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.00-1.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า
โอกาสที่แนวโน้มนี้จะเกิดขึ้นมีน้อยที่สุด

2. การหาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

สูตรการคำนวณ

การหาค่าควอไทล์ (Q) ใช้สูตรเดียวกับการคำนวณค่า Median
โดยเปลี่ยนค่า $N/2$

ด้วย $N/4$ สำหรับการหาค่า Q_1 และแทนค่า $N/4$ ด้วย $3N/4$ สำหรับ Q_3
ส่วนค่า L, F และ f เปลี่ยนไปตามค่าที่ควอไทล์นั้นตกอยู่

$$Q_1 = L + \frac{(N/4 - F) \times i}{f}$$

$$Q_3 = L + \frac{(3N/4 - F) \times i}{f}$$

พิสัยระหว่างควอไทล์ $Q_3 - Q_1$

ตัวอย่างการคำนวณ

คะแนน	ความถี่	ความถี่สะสม
5	5	31
4	16	26
3	9	10
2	1	1
1	0	0

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } Q_3 &= 3.5 + \frac{(3 \times 31/4 - 10) \times 1}{16} \\ &= 4.33 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{แทน } Q_1 &= 2.5 + \frac{(31/4 - 10) \times 1}{4} \\ &= 3.25 \end{aligned}$$

$$Q_3 - Q_1 = 1.08$$

การแปลความหมาย ถ้าข้อความใดได้ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่าตั้งแต่ 1.50 ลงมาแสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ของข้อความใดมีค่ามากกว่า 1.50 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อข้อความนั้นไม่สอดคล้องกัน

3. การหาค่าฐานนิยม (Mode)

วิธีการหาค่าฐานนิยม

การหาค่าฐานนิยมของแต่ละข้อความนั้น ผู้วิจัยคำนวณหาค่าความถี่ของระดับคะแนนจาก 1 ถึง 5 สำหรับแต่ละข้อความ ระดับคะแนนใดที่มีความถี่สูงสุดถือเป็นค่าฐานนิยมของข้อความนั้น ในกรณีที่มีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากัน และระดับคะแนนนั้นอยู่ติดกันจะถือเอาค่ากลางระหว่างคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยมของข้อความนั้น ส่วนกรณีที่มีความถี่สูงสุดของระดับคะแนนเท่ากัน แต่ระดับคะแนนไม่ได้อยู่ติดกัน จะถือว่าระดับคะแนนทั้งสองนั้นเป็นฐานนิยมของข้อความนั้น

ตัวอย่างตัวการหาฐานนิยม

ตัวอย่างที่ 1	ระดับคะแนน	5	4	3	5	1
	ความถี่	5	16	9	1	
	ฐานนิยมคือ	4				
ตัวอย่างที่ 2	ระดับคะแนน	5	4	3	2	1
	ความถี่	1	14	14	0	1
	ฐานนิยมคือ	3.5				

การเปลี่ยนแปลงความหมาย ถ้าข้อความใดได้ค่าของความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานมีค่าไม่เกิน 1 แสดงว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีต่อข้อความนั้นสอดคล้องกัน

4. การพิจารณาความสอดคล้อง

ข้อความใดที่มีค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ไม่เกิน 1.5 และค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานไม่เกิน 1.0 ถือว่า ข้อความนั้นมีความสอดคล้องกัน

คล่อง ในกรณีที่ข้อความใดมีค่าพิสัยระหว่างควอเตอร์ไม่เกิน 1.5 แต่ค่าความแตกต่างระหว่างฐานนิยมกับมัธยฐานเกิน 1.0 หรือกลับกัน จะถือว่า ข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้อง

5. การพิจารณาทิศทางของแนวโน้ม

ข้อความใดที่ผู้เชี่ยวชาญได้ตอบแบบสอบถามในด้านหนึ่งมากกว่า อีกด้านหนึ่งตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป (หรือประมาณร้อยละ 25) ก็จะถือว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นโน้มเอียงไปทางนั้น ถ้าหากแตกต่างกันไม่ถึง 5 คน ถือว่าความคิดเห็นนั้นก้ำกึ่งกัน

เหตุผลที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 รอบ

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้นผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งสิ้นเพียง 2 รอบ เนื่องจากข้อมูลที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญในรอบแรกนี้เป็นการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิดนั้น ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้จากการสัมภาษณ์ในรอบนี้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นเมื่อนำมาทำเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับในการเก็บข้อมูลรอบที่ 2 นั้น ผู้เชี่ยวชาญก็ได้มีความคิดเห็นสอดคล้องกันไปในทิศทางเดียวกันอีกเช่นเดิม ดังนั้นจึงสามารถที่จะสรุปถึงแนวโน้มการประชาสัมพันธ์ของ กพพ. ในช่วงปี 2535-2545 ตามทัศนะของผู้เชี่ยวชาญ จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 รอบได้